

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és osztrák egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt. 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr. 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltár sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDARTÁRSÁG (az aradi és osztrák egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Parlamentáris csata.

— Fővárosi levél. —

Budapest, szeptember 27.

(y) A politikai élet most, más évekhez képest, nagyon is korai időszakban, rendkívül élénken mozog. Egyidejűleg számos külügyi kérdés és nagy fontosságú belügyi kérdések foglalkoztatják az elméket és minden körben, a hol politikáról beszélnek, — nálunk pedig, hála egészséges közérzésünknek, mindenki foglalkozik politikával, néha hivatalnok is — latolgatják az esélyeket a jövőre nézve a törvényhozás minden termében s kiki saját temperamentuma, izlése, telfogása szerint más-más eredményre jut.

Pedig kár evvel vesződni s jósolgatni, a legnagyobb kérdések úgy is hamar eldőlnék és a tényleg beavatottak, az élesekben látók egy perczig sincsenek kétségben az iránt, hogy mindezek az ügyek a lehető legkedvezőbb elintézésre fognak nyerni és hogy most a kormány még sokkal eklatánsabb bizalmi szavazattal, illetőleg győzelemmel fog kikerülni a várható nagy parlamentáris csatából, amely, igaz, néhány napot fog igénybevenni, miután számos hosszú törvényjavaslatról van szó, a melyeken, sokan azt hiszik, hogy javíthatnak még egyik-másik szakasznak a módosításával.

A főrendiház hármass bizottságának mai ülése különben sokat lendített még e tekintetben is, mert különösen Samassa érseknek kifogyhatatlan indítványozási viselkedése tetemesen leapadt, miután lát-

ta, hogy nem képes még a bizottságban sem egyetlenegy módosításának többséget szerezni. A főbökkenő t. i. az volt, hogy Samassa statisztikai adatokkal kezdett érvelni s úgy látszik, ez nem erős oldala, mert a végén az tudódott ki, hogy az ő összes statisztikai anyaga épen nem azt bizonyítja, amit ő eleinte bizonyítani akart, hanem a leghatározottabban összevág mindazzal, amit Hieronymi belügyminiszter s javaslat indokolásában s később a képviselőház bizottságaiban épen úgy mint a nyilvános tárgyalásainál mondott.

Ez különösen az anyakönyvi kerületek számára, beosztására és azon eshetőségre vonatkozik, hogy mily távolságra lesznek kénytelenek egyes kerületekben a lakosok eljárni, míg az anyakönyvvezetőhöz jutnak.

Világos dolog, hogy az állami anyakönyvvezetés sokkal kedvezőbben keresheti ki a kerületeket, mert egyaránt, tekintet nélkül a hitfelekezetre, geographiai módon osztja fel az országot, míg pl. Pestmegye szerb lakosai néha száz kilométernyire sem kapnak anyakönyvvezetőt, ha valamelyiknek gyermeke születik, vagy a családnak egyik tagja elhal. — Még rosszabbul áll a helyzet a távolabbi vidékeken. Ez mind teljesen megváltozik, illetőleg megjavul. Mind ennek dacára el kell készülnie arra, hogy a vita a főrendiházban, még ha naponta öt órát tart is, a négy javaslatra vonatkozólag összesen 4—5 napot vesz igénybe. — A többség meg lesz minden javaslatnál; még a sokat emlegetett hitfelekezettel-

küliség is megkapja a többséget, ha nem is épen nagyot. Azonban tény, hogy a többségek mindegyike külön-külön fog alakulni s egészen más-más főrendek fognak mellette és ellene szavazni az egyes javaslatok intézkedéseinek. Sőt mi több, a gyermekek vallásáról szóló törvényjavaslat tényleg kisebbségben maradna, ha a katolikus főpapok nem szavaznának rá.

Rudnyánszky József báró ma az ülés kezdetén egész méltatlankodással szidta a hírlapokat. Valószínűleg azt hiszi, hogy minden hírlapíró zsidó, — hogy merték kiírni az ő tegnapi antiszemita beszédét, hiszen a bizottság zártkörű és titokban tartandó a vita. Ez mégis szép dolog tőle, hogy ő restelli beszédjének közzétételét, a mi tetemesen enyhíti az egész föllépését. Rudnyánszky báró különben úgy látszik, már elfelejtette, hogy ő évtizedek óta állandó tudósítója volt az összes lapoknak minden bizottsági tárgyalásra vonatkozólag. Az a gyanúsítása tehát, hogy a miniszterium az oka annak a publikálásnak, legalább is naiv.

Tegnapig avval kortesködtek sokan, hogy a kormány nem is nagyon bánja tán, hogy a főrendiház elejti a felekezetenkülség megállapítását a törvényben. Ez azonban csak kortesfogás volt, amelynek ma véget vetett a miniszterelnök magánbeszélgetésben, kijelentve, hogy: a leghatározottabban ragaszkodik ezen nagyfontosságú, liberális elvhez és semmiképp sem fog tágitani. Ha a főrendiház elvetné ezen intézkedést, a képviselőház újra vizs-

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

Az örök láng.

A kis szobácskára ráborult a délutáni nyugalom csöndje.

Lujza a vén cseléd halkán, óvatosan tipeggett be az ajtón. Odalépett az öblös zsöllye elé, melynek támláján mozdulatlan nyugalommal pihent egy hófehér, ráncos fej.

Az aggastyán aludt.

A kertajtó megnyílt, a virágszegélyes ösvényen lassan közeledett fehér karingben, vállán palásttal a lelkész. Nyomában fekete ruhás emberek, hallgatag térniak, könyező asszonyok.

A vén cseléd egy pillanatig habozott; — az idő azonban sürgetést parancsolt. Gyöngéden megérintette az aggastyán vállát.

— Uram, kedves jó uram, keljen fel!

Az öreg ur megrezzent. Riadtan emelkedett fel székeből, reszkető kezekkel fogódzva meg annak támlájában.

— Mi a baj, Anna, mi a baj?

— En vagyok, Lujza, — uram, — a lelkész ur már itt van, készüljön jó uram.

— Ah, te vagy az Lujza — szólt remegő hangon az aggastyán és könyek gyűltek szemébe — lásd, meg most is szegény jó feleségem neve jött ajkaimra. Pedig ő már három napja halott, halott. Igen halott.

Önkéntelenül ismételte azt a szót, mi alatt a hű vén cseléd egymás után adta rá a ruhadarabokat.

Mikor az aggastyán megjelent, a megilletődés némasága fogadta. Az emberek szánya tekintettek rá. Ő pedig állt egyenesen, mereven, mint egy fehér szobor — még csak az ajkai sem rándultak meg.

A lelkész ott állott a koporsó fejénél és egyhangulag morzsolta le a halotti imákat. Egy pár asszony hangosan sirt, aztán felemeltek a koporsót és a menet megindult a temető felé.

A gyászokosi után az agg haladt. Egyenesen ment, szilárd léptekkel, mint egy öreg katona, mikor háboruba vezet.

— Micsoda derék, erőslelkű öreg, — mondogatták a kíséretben. Egy igazi férfi a régi gárdából — a kit sohasem látnak sirni.

Az öreg ember lelkében egymást üzték az emlékek.

Hatvan éve, hogy oltárhoz vezetése a nő, a kit most sirjához kísért. Fiatalok, szerelmesek és boldogok voltak. Eleinte minden virág nekik nyílt, minden madár nekik dalolt. Később lehült a szenvedély, az érzelem azonban tisztán megmaradt lelkükben. Lassanként lehiggadtak az indulatok, az élet mintha egyhangubb, türebb lett volna.

Falura költöztek.

Békében, csendben éldegéltek egymás mellett. Sohasem ozivakodtak, — a szomszédok a boldog öreg párok mintaképe gyanánt emlegették őket.

A részvét, mely a gyász kíséret tagjainak arcán tükröződött, egyként szólt a halottnak és az élőknek.

Az aggastyán szivből siratta nejét.

De mégis szerette volna már, ha vége van a ceremóniának. Fáradt és kimerült volt.

Az utolsó napokban meg volt zavarva egész életrendje. Házcskája rendjéből felfordult, vele ki sem törődött, minden figyelem csak a halottnak volt szentelve.

A reggelijét megkésve, az ebédjét elfőve, a vacsoráját rendetlenül kapta.

Uram bocsá! de az öreg ur önkéntelenül is arra gondolt, hogy holnap végre megint rendes időben reggelizhetik.

A nap melegen sütött, a melegség kellemesen hatott rá, — a viaszgyertyák füstje eleiben nyomta a mellét.

Még jó, hogy ilyen szép idő van; — már előre félt, hogy temetőben esetleg meghűti magát.

Hál istennek, nem történt meg.

A szertartásnak vége volt. A kíséret lassan szétoszlott. Nehányan kapujáig kísérték az öreget. Itt elbucszott tőlük. Fenn a gondos Lujza egy csöszke meleg kávéval várta már, kimerülten bocsátkozott székebe. Körülfogták és gondos kérdezősködéssel halmozták el. Nem érzi-e rosszul magát? A kiallott izgalmak nem ártottak-e meg neki?

Az öregnek jól esett ez a gondoskodás, mosolyogva ingatta a fejét.

— Nem — válaszolt — ez a délután a szabadban igazán nagyon kellemes volt.

szaküldené az eredeti rendelkezést és habár igaz, hogy e javaslatra nézve nem áll fenn a junctim a házassági jogról szóló törvényjavaslattal, nem szabad hinni, hogy azért belenyugodnék a kormány ezen intézkedésének elejtésébe.

BELFÖLD.

A főrendiház e hó 29 én délelőtt 10 órákor rövid ülést fog tartani, melyben — úgy lehet — már előterjesztik az egyesült hármas-bizottságnak az összes egyházpolitikai javaslatokra vonatkozó jelentését. Valószínű, hogy e javaslatoknak, még pedig első sorban a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslatnak nyilvános ülésben való tárgyalását október 3-ára tűzik ki s azután folytatja a főrendiház tárgyalásait, a míg mind a négy törvényjavaslatot el nem intézte.

Az ultramontán tulkapás megdöbbenő példáját olvassuk a köznépfölizgatásán dolgozó „Magyar Néplap”-ban. Ennek a fanatikus népujságnak nincs ugyan számbavehető hatása a köznépre (mely jóval okosabb, mintsem ezt a heccsakáplánok fölteszik), de a következő „kérdések”, a melyeket Magyarország „teológusaihoz” intéz, mégis megérdemlik, hogy a bűnvádi hatóság figyelemre méltassa. Ime a kérdések:

„Mintán a bűnbocsánat alapföltétele a bánat s mintán a bánat ott van, hol megvan a komoly szándék a bűn jóvátételére, kérdés:

1. Föloldható-e bűnei alól egy fejedelem, ki egyház-sértő törvényeket szentesített, míg ama törvényeket vissza nem vonja?
2. Ha haláláig vissza nem vonja, föloldható-e halálloságán?
3. Ha vissza nem vonja: eltemethető-e egyhásiilag?”

A delegáció tárgyalása.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti levele. —

Budapest, szeptember 28.

(y) A delegáció nyilvános tárgyalásai, a melyek küszöbön állnak, ezuttal nem lesznek érdek nélküliek.

A román kérdést újra nagyon széles merdében megfogják vitatni, és ez az egy pontja Kállay gróf nyilatkozatának, a mely hézagot tüntetett fel, tán ezuttal pótlást fog nyerni. A politikai körök ugyanis nem tudnak sehogy se belenyugodni abba a nagyon érdekes és tanulságos fejtegetésébe a külügyminiszternek, mely különösen a román budget hirdt segélyezési összegére vonatkozik, mert azt mondják, nem elég ilyen dolgot konstatálni s megtróni, hanem ki kell jelenteni okvetlenül, hogy ezt jövőre nem tűrjük és ebből diplomáciai uton le is vonni a szükséges konsekvenciákat. Hisz a román kormány és Románia királya csak nem mehetnek odáig, hogy kijelentsék ezen tételnek változatlan fentartását, annélkül legalább, hogy az állítólag segélyezésre szánt összegeket ne a magyar hatóság közgei utján juttassák az illető templomoknak vagy iskoláknak, ami egészen más színezetet ad a dolognak. Ha a román kormány csak az az érdeke s szándéka, hogy a szegény román iskolákat, vagy még szegényebb templomokat támogasson, annál biztobbban éri el célját, ha a magyar hatóságok intézteti el e dolgot. Ha pedig hivatkozunk a pénz, tehát nem ilyen mértékű elősegítésére van szánva, akkor lehetetlen, hogy megengedjük e veszedelmek játékot.

Altalános feltűnést keltett tényleg a közvényben, hogy a hadügyi költségvetés tárgyalása oly rendkívül simán és gyorsan folyt le. Pedig a dolognak nyitja nagyon egyszerű. Daczára a három milliós emelésnek, ami a jövő évi hadügyi költségvetésben előfordul, tulajdonképpen nincsen egyetlenegy krajczár új költségvetés, hanem csak a ta-

valy megkezdett organizációnak folytatólagos kiépítése.

Nem kért Krieghammer lovassági tábornok, hadügyminiszter egyetlen új dolgot, egyetlen szaporítást sem és így nagyon könnyű volt a helyzete, mert hiszen a mai viszonyok közt csak nem állhat elő egy delegátus sem, még ha eilenzeki is, azzal, hogy tessék beszállítani a hadügyi szükségletet. Szaporította a gyors elintézés esélyeit Krieghammernek egészen összeinte másora, melylyel kimutatta, hogy mily nagy súlyt helyez Magyarország jóindulatára, amelyről meggyőződünk már akkor is, amidőn Bécsben anynyi ember alá akarta ázni a magyar szabadelvű kormány magas polcát, s amidőn Krieghammer nemes katonai érzéssel mindenkinek, aki csak hallani akarta, s úgy látszik, a legmagasabb helyig eljutott ez a hang, azt mondotta, hogy nem kell bántani a magyarokat, különösen szabadelvű felbuzdulásukban, mert ha elkedvetlenítik a magyarokat, azt első sorban a hadsereg sanyli meg.

A magyar érdek Boszniában.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tudósítása. —

Budapest, szeptember 28.

(y) A nagy delegáció meglehetősen kevés bizalommal viseltetik Kállay közös pénzügyminiszter irányában. Nem lehet ugyan nem dicsérni az ő kormányzásának nagy anyagi eredményeit Boszniában, politikailag azonban magyar szempontból mégis sok kifogásolni való volna Boszniában. A magyar delegáció ennek nem akar kifejezést adni, de érezni, eléggé érzik, hogy Boszniában mestersegesen ki van küszöbölve minden, ami a magyarra emlékeztet.

Kállay nem fogadott el egyetlen egy magyar intézményt sem, magyar törvényt, vagy magyar intézkedést. Minden osztrák rendszer szerint készül, magyar ember sehol sincs alkalmazva, még ha bírja is a szláv nyelvet s azonkívül nagyon feltűnő az a tapasztalat, hogy ha idegen ember lemegy Boszniába, legyen ez bárki, az okvetlenül állandóan valóságos gondoskodó felügyelet áll.

Az igaz, a legnagyobb előzékenységgel, a tulságig menő kedveskedéssel elviszik az embert mindenhova; természetesen a hova nekik tetszik. Megmutatnak készségesen mindent, de egyedül nem marad az ember soha, nehogy eltaláljon jutni egyik-másik helyre, a melynek megtekintése nem tetszenék a bosnyák kormányoknak.

Baj különben mindebből épen nem lesz, mert a nyilvános felszólalásokban mindezekről alig lehet szó. Csak azt kezdi a magyar delegáció egy kissé sokallani, hogy a fokozódó nagy bevételeket Boszniában egytől-egyik felhasználják a szerencsés Bosznia belsükségeleire s nem gondolnak arra, hogy abból a sok száz millióból, a mit a monarchia ezen tartományra fordított, valamikor kezdjenek vissza is téríteni némi összeget, habár csak azon alakban is, hogy hozzájárulnak a közös kiadásokhoz, a mennyiben ezek még mindig néhány millió összegig szerepelnek évente épen Bosznia megszállásának költségeiként.

Olvasóinkhoz.

— Felhívás előfizetésre. —

Oktober hó 1-ével az „Aradi Közlöny” új negyedévbe lép. Szokásunkhoz híven most is teljes bizalommal fordulunk közönségünkhöz, kérve, hogy bennünket továbbra is pártfogásukban megtartani, előfizetéseiket megújítani s lapunkat jóakarattal terjesztetni, ajánlani sziveskedjenek.

Az „Aradi Közlöny” Arad messze vidékén az egyetlen szabadelvű lap, a mely programját az utolsó betűig minden körülmények között beváltja. Politikai állásában nem ingadozik, nyiltan, leplezetlenül kimondja a tiszta igazságot s álaroz nélkül, törhetlenül küzd a szabadelvűség minden ellensége, különösen pedig a reakció áldástalan aknamunkája el-

len. Célja, programja marad a régi. Egyik sarkalatos pontunk lesz ezentúlra is kerülni mindazt, a mi a családi tisztesség ellen vét, különösen pedig kerülni a botrányt hajhászó, kiméletlenül támadó szenzációt, a mely nem egyszer goromba, durva kezekkel nyul bele a magánemberek privát dolgaiba.

Íránycikkeinket a jövőben is helyi vezércikkiróinkon kívül politikai kapacitások és előkelő fővárosi publicisták írják, kiknek ígéretét bírjuk, hogy az „Aradi Közlöny”-t továbbra is sűrűn felkeresik cikkeikkel.

Különös súlyt fektetünk Aradmegye és Aradváros speciális érdekeire, úgy társadalmi, mint politikai, közgazdasági és egyéb szempontokból. Helyi és hirrovatunk, mely a közönség elismerését már eddig is kivívta, még élénkebb, még gazdagabb lesz s hü, igaz képét nyújtandja mindama nevezetes eseményeknek, melyek Aradmegyében, a városban, környéken s a nagyvilágban nap-nap mellett előfordulnak.

Távirati rovatunk a legértelmesebb az összes vidéki lapokéi közt. Elmondhatjuk ezt minden dicsekvés nélkül. Az „Aradi Közlöny” anyagi áldozatot nem kimélve, naponta hasábszámra menő eredeti táviratokat hoz mindazon említésre méltó eseményekről, a melyek előző nap és éjjel az országban és a külföldön történtek. Fővárosi leveleznők a legbefolyásosabb politikai egyéniségekkel tart állandó összeköttetést s így módjában van megbízható, minden szavában igaz táviratokat küldeni és nem léha, kalandos pletykákat, a melyek ok nélkül felizgatják a közönséget. Az országgyűlésről naponta kimerítő és teljesen tárgyilagos tudósítást hozunk. Így az „Aradi Közlöny” fölőlegessé teszi bármely lap járatását, mert már korán reggel közli egész részletességgel mindazt, amit a fővárosi lapokból a közönség csak késő délután olvashatna.

Rendkívüli kiadást ezentúl is adunk minden szenzációsabb eseményről. A rendkívüli kiadásokat helybeli előfizetőinknek azonnal házhoz hordatjuk.

Közgazdasági rovatunk kiterjed úgy a helyi, mint a fővárosi piacra, annak összes ágaira. A fővárosi gabna-üzletről a Gyenes és Balog-czég küld mindennap tárgyilagos és megbízható távirati értesítést.

Egyáltalán fokozott erővel törekszünk arra, hogy az „Aradi Közlöny”-ben oly lapot adjunk a művelt közönség kezébe, a mely mindenről tájékoztat, szórakoztat s igaz, jó barátja a családnak.

Még egyszer és bizalommal kérjük tehát az előfizetések mielőbbi megújítását.

Az „Aradi Közlöny” előfizetési ára:

HELYBEN,		VIDÉKEN,	
házhoz hordva:		postán küldve:	
1 évre	12.—	1 évre	14.—
1/2 évre	6.—	1/2 évre	7.—
1/4 évre	3.—	1/4 évre	3.50
1 óra	1.—	1 óra	1.20

IDÓJÁRÁS.

Legnyomás: reggel 7 órákor 761.7 milliméter, délután 2 órákor 761.7 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órákor C° + 15.1, délután 2 órákor C° + 19.5. Szél iránya és ereje: reggel 7 órákor N. 2. délután 2 órákor EN. 5. Felhőzet: reggel többnyire borult, délután többnyire borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDÓJÓSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Szeptember 29. —

Hävös. — Helyenként csapadék.

HIREK.

Szeptember 29. Szombat. Róm. kath. naptár: Mihály. — Protestáns naptár: Mihály. — Görög-keleti naptár (szeptember 17.): Zsófia. — A nap két 5 óra 41 perczkor, nyugszik 5 óra 27 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemenet: díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 2-4-ig és pénteken 11-12-ig. Helyiség: Polgári iskola földszin.

Szeptember 30. Az internátus megnyitása.

Szeptember 30. Az arad-osánádi vasutak igazgatósági ülése.

Szeptember 30. Az aradi körületi betegsegélyszpénztár rendkívüli közgyűlése a városi kistermében, délelőtt 9 órakor.

Szeptember 30. Az első temetkezési-egylet választmányi ülése délelőtt 9 órakor, saját egyleti helyiségében.

Október 6. Gyászünnepély. Délelőtt 9 órakor rekviem, 10 órakor kivonulás a vértanúk kivégeztési helyére.

Október 8. Aradmegye évnegyedes közgyűlése.

Október 8. A községi és körjegyzők nyugdíjintézetének közgyűlése délután 1/3 órakor, a megyeházán.

Október 10. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Vonatok közlekedése.

— Érvényes 1894. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
<i>Budapest felé indul:</i>		<i>Budapest felé érkezik:</i>	
Nagyvárad reggel	5.18	Vv. Csabáról reggel	9.10
Nagyvárad d. e.	11.30	Nagyvárad este	8.42
Gyorsvonat reggel	8.20	Személyvonat reggel	6.10
Személyvonat d. e.	11.30	Személyvonat d. u.	8.55
Személyvonat este	9.45	Gyorsvonat este	6.55
<i>Erdély felé:</i>		<i>Erdély felé:</i>	
Személyvonat reggel	6.35	Boborsinről reggel	7.—
Boborsinig d. u.	2.30	Személyvonat d. e.	11.—
Személyvonat d. u.	4.30	Személyvonat este	8.55
<i>Temesvár felé:</i>		<i>Temesvár felé:</i>	
Vegyesvonat reggel	6.25	Személyvonat d. e.	9.44
Vegyesvonat d. e.	11.35	Vegyesvonat d. u.	8.44
Személyvonat d. u.	5.58	Vegyesvonat este	10.55
<i>Szeged felé:</i>		<i>Szeged felé:</i>	
Személyvonat reggel	5.—	Személyvonat reggel	8.50
Személyvonat d. e.	9.—	Személyvonat este	6.45
Vegyesvonat d. u.	4.20	Személyvonat este	10.—
<i>Gurahoncz felé:</i>		<i>Gurahoncz felé:</i>	
Személyvonat reggel	6.40	Személyvonat reggel	8.—
Személyvonat d. u.	5.38	Személyvonat este	6.50
Vegyesvonat d. u.	12.30	Vegyesvonat d. e.	11.43

Az internátus megnyitása.

Arad, szeptember 28.

Nagy ünnepélye lesz f. hó 30-án, vasárnap délelőtt az aradi kereskedelmi testületnek. Akkor nyitja meg ugyanis a kereskedelmi akadémiával kapcsolatos internátust, a mely alkalomból felavatási ünnepélyt rendez.

Ez az ünnepély, mint értesülünk, igen imponáns alakul. Az intézet ez idén ünnepi tennivalója évtizedes évfordulóját és az érdeklődés társadalmunk minden rétegében fel van költve iránta. Hisz hány hasznos polgárt és jeles kereskedőt nevelt a hazának és városunknak már ezen rövid pályafutása alatt. A kereskedelmi testületet igazán a legnagyobb dicséret illeti, hogy oly épületet tudott emelni s most még internátussal is kiegészítette. Ugy hisszük, hogy társadalmunk nem fogja ezen alkotásokat néma közönnyel mellőzni, hanem kifejezést fog adni rokonszenvének és érdeklődésének az által, hogy magát ezen ünnepélyen az erre hivatottak által méltóképen képviselteti.

Az ünnepélyre a kereskedelmi testület a következő szövegű meghívót bocsátotta ki:

Az alulírt kereskedelmi testület folyó évi szeptember 30-án délelőtt 11 órakor az arad-városi kereskedelmi akadémiával kapcsolatosan létesített internátus megnyitása alkalmából felavatási ünnepélyt rendez.

Ezen ünnepélyre, mely a jelzett időben az aradvárosi akadémia disztermében fog megtartatni, Czimedet ezennel tisztelettel meghívjuk.

Azon reményben, hogy Czimed meghívásukat elfogadva, szerény ünnepélyünkön, mely a kereskedelmi testület részéről a felsőbb kereskedelmi szakoktatás emelése érdekében kifejtett tevékenységnek mintegy zárókövét képezi, részt veendő, maradtunk

Aradon 1894. évi szeptember 25-én.

Az aradi kereskedelmi testület nevében:

Szontagh Gyula,
elnök.

Dr. Marschall Lajos,
titkár.

Az aradi kereskedelmi testület által az arad-városi kereskedelmi akadémiával kapcsolatosan létesített internátus felavatása alkalmából 1894. évi szeptember hó 30-án délelőtt 11 órakor a

kereskedelmi akadémia disztermében rendezendő ünnepély sorrendje:

Szózat. Énekli az akadémiai ifjúsági énekkar.

Elnöki megnyitó. Tartja: Szontagh Gyula, az aradi kereskedelmi testület elnöke.

Ünnepi beszéd. Tartja: Ábrai Lajos, kereskedelmi akadémiai igazgató.

Zárszó.

Hymanus. Énekli az akadémiai ifjúsági énekkar.

Az ünnepély után a meghívott vendégek és érdeklődők az internátust megsejmelik.

— A hivatalos lapból. A király gróf Degenfeld Lajos Nógrádvármegye főispánjának a Lipót-rend lovagkeresztjét díjmentesen adományozta.

— Aradmegye őszi közgyűlésére vonatkozólag Fábrián László főispán a következő körlevelet bocsátotta ki: Aradvármegye törvényhatósági bizottságának őszi évnegyedes közgyűlése f. évi október hó 8-án hétfőn d. e. 9 órakor s folytatólag a következő köznapokon fog megtartatni. Van szerencsém erre a törvényhatósági bizottság t. tagjait meghívni, s egyszersmind a vármegyék háztartásáról szóló 1883. évi XV. t. cz. 10 §-a 2-ik bekezdése értelmében tudatni, hogy ezen közgyűlésnek, az alispáni évnegyedes jelentés és a számonkérőszék jelentése után első tárgya a vármegye jövő 1895. évi költségvetésének tárgyalása lesz, s hogy továbbá a jövő évi költségvetés mérlegében egyensúly mutatkozik ugyan, azonban a költségvetés tárgyalásával kapcsolatban felmerülő s külön hitelt igénylő kérdések tekintetében és pedig:

a) az 1896-iki ezredéves kiállítás aradi körületi bizottságának megkeresése folytán a kiállítási költségalap céljaira 5000 forint.

b) ugyanezen ezredéves kiállítás alkalmából a nemzet történelmi múzeumának s illetőleg annak keretében valamely helyi vonatkozású, de történelmi nevezetességű esemény, vagy helynek festmény útján való megörökítésére, a közoktatásügyi m. kir. miniszter felhívása folytán 2000 frt — s végre

c) a törvényhatósági távbeszélő hálózat létesítésére 35,000 frt megajánlása, s ezen rendkívüli kiadások fedezése végett, a szükségletnek két évre való megosztása mellett, évi 2 százaléknál törvényhatósági pótdadó megszavazása fog javaslatba hozatni.

A közgyűlésen tárgyalandó egyéb tárgyak sorrendje egyidejűleg szintén közzététetik.

— A szolgabíróságok megvizsgálása. E héten kezdik meg a megyei szolgabírói hivatalok vizsgálatát. Aradmegye főispánja, Fábrián Lászlónak elnöklété alatt Szathmáry Gyula alispán, kir. tanácsos, Schwegler Lajos főszámvevő és Sorbán János főispáni titkár tegnap már megvizsgálták a radnai szolgabírószágot. A jövő héten sorra kerül a többi kilencz megyei szolgabírószágot.

— Október 6. A nemzet nagy gyásznapján, október hatodikán gyászünnepélyeket rendeznek nemcsak Aradon, de az országban mindenfelé. Kolozsvárott az egyetemi ifjúság rendez gyászünnepélyt, melyen fölolvadásokban és alkalmi beszédekben emlékeznek meg az aradi vértanúkról. Szegeden a népkörök és a 48-as honvédek tartanak összejöveteleket a szomorú nap előestéjén. A népkörökben Babó Emil dr., Szeged képviselője tart alkalmi beszédeket. A miskolci honvédegyelet is megüli az aradi vértanúk emléknapját, de megünnepli a társadalom is. A reformátusok Kossuth-utcza templomában és a minoritáknál tartanak gyászistentiszteleteket, melyeken a miskolci daléregylet is közreműködik.

— Aradmegye községi és körjegyzői a f. évi október hó 8-án d. u. fél 3 órakor Aradon, a megyeház nagytermében tartandó nyugdíjintézet közgyűlésére tisztelettel meghívottnak. Tárgysorozat: 1. Almásy Lajos volt szentleányfalvi jegyző kérvénye a nyugdíjintézetbe befizetett járulékaik kétharmad részének visszautalványozása iránt. 2. Ozv. Lassa Flórián kérvénye a saját és négy kiskorú gyermeke részére nyugdíj megszavazása iránt. 3. Az elnökség és választmány újjaalakítása. Pankota, 1894. szeptember 27-én. Kötő Károly, egyl. elnök.

— Önkéntesek vizsgálja. Az aradi 33. gyalogezred derék önkéntesei tegnap fejezték be a tiszti vizsgát Nagyváradon, hova pár nappal ezelőtt utaztak el. Az aranybojtárt 46-an versenyeztek az aradi önkéntesek közül. A tisztvizsgát a negyvenhat jelentkező közül 40 ifjuletette, míg hatot másodévi szolgálatra utasított a vizsgálóbizottság. A valóban ritka szép eredményre büszkék lehetnek a tanárok épügy, mint amaz ifjak, kik dicsőséggel állották ki katonaszkodásuk tűzpróbáját.

— 5655. Vasárnap veszi kezdetét izraelita polgártársaink nagy ünnepeinek sorozata. Ros hasonoh, a zsidók újéve, mely az ő időszámításunk szerint az 5655-ik évet jelöli a világ teremtése óta, vasárnap és hétfőre csik. A kettős ünnep mindkét napjának délelőttjén istentisztelet lesz az aradi zsidó templomban.

— Estély a várban. Az arad-vári tiszti kaszinóban ma társas estély lesz, utána pedig táncszilalom, melyre az előkelő polgári társaság tagjai közül is többen hivatalosak.

— A románok a millenniumon. A Tribunának nagyon fáj, hogy Magyarország nem sokára megüli fennállásának ezredéves ünnepélyét. A „Tribuna” szerint ez ünnepély valószínűleg igen jól fog sikerülni; kötelessége tehát a románoknak, hogy a nagy fényvel szemben, melyet már nem bírnak megakadályozni, legalább kellő árnyakról gondoskodjanak. Ezért felhívást intéz a „Tribuna” a román történetírókhoz, a román tanítványokhoz, hogy írják meg a millenniumra a román nép történetét, illetőleg a román egyházak és iskolák történetét, denem magyar, hanem román és francia nyelven, hadd győződjék meg a művelt világ, hogy itt Magyarországon nem csupán magyarok laknak, hanem románok is. — Mintha ezt valaki kétségbe vonta volna!

— Iparhatósági szemle. Iparhatósági szemle volt tegnap délután a Mittelmann-féle szeszgyárnak újonnan épült részeiben. A szemlén a város részéről jelen voltak: Sarlot Domokos főkapitány, Virágh Lajos főmérnök, Posgay Lajos dr. főorvos, Green Nándor, Reichner Károly és Stankovics Milos.

— Öngyilkos kovácsinas. Megunta az életet Králik Mihály, Stambberger aradi kovácsmester inasa. A 16 éves fiú tegnap este 6 órakor a Salacz-park egyik fűzfájára nádrágszíjjával felakasztotta magát s midőn rátaláltak, már kilehelte lelkét. Tettének oka ismeretlen.

— Szent Mihály napja. Egy órával lett rövidebb a nap egyszerre. Más napon percenkint áll hamarabb az est, de ma hivatalból egy órával sokat változtat, nagyot fordít az állapotokon ez az óra. Némelyeknek örömet, némelyeknek but okoz. Vannak, kiket leszorít a szereplés színteréről, vannak, kiket az aktualitás jellegével ruház fel. Az aktualitás és az öröm ez esetben együtt járnak, a bu és a letűnés szintén. Az örömteljes aktívek között vannak a házmesterek, kiket valutáris szempontból is érdekel ez az óra, a bus letűntek között a deákok, kiket ugyancsak valutáris okok tartanak vissza, hogy ezt az órát ne respektálják. Némileg érdekesebbek lettek a harangozók, a bus szakácsnék, szobaleányok, pénzesebbek az éves cselédek, kocsisok, csöszök, béresek, szegényebbek a gazdák és ünnepelték a Mihályok. Mai napon, mikor 9-kor zár a vig házmester, 9-kor megy haza a bus deák, mikor 7-kor van este, mikor fizet az ur és pénzt kap az éves cseléd, szomorú a szakácsné, szobaleány és örül az asszony mai napon, mivel ugy is az ő napjuk, minden Mihályoknak minden jót kívánunk.

— **Átvonuló huszárok.** Az Aradon állomásozó cs. és kir. 3. huszárezred ujonczai október hó elsején vonulnak be szolgálatételre. Ezek közül két század, mely 3-án megy Nagy-Kikindára, elsejétől az indulás napjáig Ségában lesz elszállásolva.

— **Vád alá helyezett mezőbíró.** Muszka Jakab ó-szent-anna-i mezőbíró ellen Bleozer József ó-szent-anna-i lakos feljelentése folytán — mint levelezőnk írja — folyamatba tették a bünyefnyitó eljárást. Muszka Jakab ezt a kellemetlenséget, melyet esetleg keservesen fizethet meg, az ő szerelmes vérének köszönheti, mely arra ösztönözte őt, hogy a szép Bleozer József nével szemben bűnre ragadtassa magát. A mezőbíró ugyanis felhasználva az alkalmat, hogy Bleozer József s szép menyecske felesége egyedül van kin a mezőn, bűnre akarta őt készíteni, mitől az asszonyt csak nagy energiája mentette meg.

— **Lelekten unokatestvér.** A lipótmegyei Szeles-Osoruba községben a hó 22-ikén éjjel borzasztó tűz dühöngött, a mely a község nagyobb részét elhamvasztotta. A szegény népnek a rajta lévő ruháján kívül egyebe nem maradt. Némelyeknek a szomszéd falvakban lévő ismerőseik és rokonaik uyuítottak menhelyet, sokan pedig elszéledtek, koldulva a vidéken. — Ez a sors érte Sevcsik Mátyást is, a kinek háza, gabonája, mindene ott veszett, s nem maradt egyebe hátra, mint a koldusbot. — Van Sevcsik Mátyásnak Liptó-Szent-Miklóson egy unokatestvére, nagyon gazdag börgyáros, Kovács József a neve, a kinek vagyona százazekre rug. Ismeri a „Kovács et Sztodola“ firmát egész Európa. Ehhez a dúsgazdag unokatestvérhez jött tegnap Sevcsik rongyosan, mezitláb, abban a reményben, hogy — mint mondá — legalább bocskort s néhány forintnyi segílyt ad neki a dúsgazdag unokatestvér. Az a pénzben uszó gazdag ember, az a lelekten unokatestvér — pedig gögösen odadobott annak a földhözragadt mezitlábú szegény unokatestvérenek — tíz krajczárt.

— **Lucaciú utazásai.** Csabáról jelenti levelezőnk: Az oláhok vezérmartirja, a lazfalusi pópa egy kis megezakítás után most kezdte meg ismét Szegeden fogságát. Csabán megfelelő fogházi kisérlet mellett ebédelt az állomási étteremben, sőt módja volt politikai nézeteiről is szót váltani, mert Horváth m.-turi lelkész magyaros nyíltsággal annak adott előtte kifejezést, hogy sajnálja, miként Lucaciú vele együtt reverendát visel. Erre Lucaciú széles alapon fejtegette, hogy ő nem törekszik külön territórimra, ő csak a magyar közigazgatás sérelmei ellen küzd és kívánja a román nyelv jogait templomban, iskolában és bíróság előtt. Lucaciú oly szépen beszélt magyarul, hogy a tösgyökeres turi lelkész kifejezést adott annak, hogy ilyen ékes magyarsággal még ő sem beszél. Lucaciú nagyon vig volt és láthatólag tetszett neki az állomás közönségének személye iránt mutatkozó érdeklődése.

— **A belügyminiszter mint tiszteletbeli jegyző.** A magyar közlegeti és közjegyzők országos központi egylete ez év augusztus 27-én tartott rendes közgyűlésén tudvalevőleg az egylet tiszteletbeli tagjává választotta Hieronymi belügyminisztert. Az erről kiállított díszes oklevelet tegnap délután adta át a belügyminiszternek az országjegyzőgyelet küldöttsége. A küldöttséget Kuncze Imre egyleti elnök vezette, tagjai voltak: Uszky Balint főjegyző, Jamriska Lajos alelnök, Kovács Gyula pénztáros és Dobai István választmányi tag. Kuncze rövid, megleghangú beszéddel üdvözölte az új disznótáriust, hangsúlyozván, hogy ez a választás a magyar jegyzői kar ószinte hálájának kifejezése akar lenni azért, hogy Hieronymi az egyházpolitikai viták során emelt egyes méltatlan vádak ellen megvédelmezte a magyar jegyzőket. Hieronymi Károly belügyminiszter szívélyesen megköszönvén a megtiszteltetést, kiemelte a jegyzői kar hívatásának fontosságát s ennek betöltése által a haza körül szerzett érdemeit. Hangsúlyozta, hogy a magyar jegyzői kar egyáltalában nem szorul semki védelmére, inkább csak arra van szükség, hogy az érde-

mek részeltessenek kellő és általános méltatásban. A lelkes éljenzéssel fogadott rendkívül szívélyes beszéd után a miniszter hosszasan elbeszélgetett a küldöttség minden egyes tagjával.

— **Magyarosodó falu.** Ozegled-Berczel község pár évvel ezelőtt még német volt, de most már annyira haladt a magyarosodás terén, hogy nemcsak a gyermekek, de a felnőttek is jól beszélnek magyarul. — Megemlítjük itt, hogy a magyarosodást nagyban elősegíti majd az új állami iskola. A községben ugyanis eddig el volt hanyagolva a tanítás, s ott csupán egy szerényen javadalmazott tanító és tanítónő végezte az oktatást. Thold Dániel ország. képviselő közbenjárására a kormány évi ötdéfelezet forint államsegélyt szavazott meg iskolaépítésre s annak fentartására. Az iskola építése már annyira előhaladt, hogy még az ősszel tető alá kerül.

— **Borralaló a dán trónörökösnek.** Mulatságos történetke foglalkoztatja most Kopenhága lakosságát s különösen a napokban tartott löversenyek közönségének sok mulatságra ad okot. A trónörökös, aki nagyon szeret sétálgatni, a múlt heti őszi napok egyikén a tengerparton sétált. Szokása szerint beszédbe elegedett a dán sétá helyeken lépten-nyomon található térpénz-szedők egyikével. Míg beszélgettek, egy lovas alak közeledett feléjük, a kiben a trónörökös már messziről fölismerte Texas Jack et, a híres versenylovast. A nyugaton nagyhirre vergődött sportszakkor azonban sem a trónörökös, sem a helyi szokásokat nem ismerte, úgy, hogy a térpénz-szedőnek utjába kellett állania. Persze Texas ur csak anghul beszélt, a jámbor pénzszedő épen annyit értett e nyelvhöz, mint ő a dánhoz, a minek az volt a következménye, hogy sehogysem tudta megértetni, mit is akar tulajdonképen. Utoljára is a trónörökös lépett közbe és angol nyelven megmagyarázta a türelmetlenkedő lovasnak, hogy tízöret (5 krajczárt) kell fizetnie. Texas Jack zsebében nyúlt és egy 25-öres darabot adott át a trónörökösnek, aki vissza akart adni tizenötöt, mire a lovas nagyilekűen intett, hogy megtarthatja és elvágtatott. A trónörökös mosolyogva adta át a borralalót a pénzszedőnek. Másnap újra futtatás volt s az egész királyi család megjelent a tribünön. Texas Jack épen a start felé tartott, de a mikor a királyi tribün előtt léptette el lovát, ugyancsak megjéjt. Mert a király baloldala mellett ott látta azt, a kinek ő tegnap tizenöt öre borralalót adott, s a ki most a trónörökös képében mosolyogva intett az ámuló lovasnak.

— **Botrányos állapot egy kórházban.** Temesvárról táviratozza tudósítónk: Az itteni kórházban olyan botrányos állapotok folynak, a melyek napról-napra türethetlenebbé kezdenek lenni. — A kórház tulajdonképen egy rozszant barak a várban és olyan szűk, hogy a régóta tervezett városi közkórház építése immár elődázhatlanak mutatkozik. Jelenleg napirenden van, hogy tébolyodottak kiszöknek a kórházból, a leghiányosabb toalettkben és szaladgálnak az utcákon. Tegnap pedig két prostituált leány ugy szokott meg onnan, hogy a telefon-vezető sodronyokon végig kapaszkodva, a legközelebbi póznáig másztak, a hol aztán leereszkedtek ott várakozó szeretőik karjaiba, és ezekkel együtt elillantak.

— **Betörő-banda.** Máramaros-Szigeten pár nap óta a lopások és betörések napirenden vannak a nélkül, hogy a rendőrség a gonosztevők nyomára akadhatna. Múlt pénteken éjjeli a római katolikus templomban feltörték az oltár szekrényét s elvitték a cibériumot, a szentségtartó aranyos kelyhet. Másnap Páll Manó kereskedő ezüstjét dezsmálták meg és Hittér nyugalmazott bányatanácsos aranyóráját s lánczát lopták el az ágy faláról. Ezen kívül minden héten a csirketoivajok is garázdálkodnak úgy, hogy a város lakói érthető izgatottságban vannak e szánalmas közbiztonsági állapotok miatt.

— **Rémhírek Krassó-Szörénymegyéből.** Veres kán a napokban eddig ismeretlen okból tűz támadt, a mely a nagy szél által élesztve, rövid idő alatt 13 házat hamvasztott el. A magyar és német lakosság saját jószántából dolgozott a mentés körül, az oláhok azonban a csendőrségnek erőszakkal kellett a tűzhöz kergetni. A kár 25.000 forint. — **Baics Simon,** dragojesti korcsmá-

rosnak nemrég mindenét elliczították. Ezt a szegény ember annyira lelkére vette, hogy a napokban revolverrel agyonlőtte magát.

— **Öngyilkos a felesége sirján.** Tragikus esetről adnak hírt Szarvasról. Egy Alvinczy Mihály nevű odaváló embernek meghalt a felesége. A férj a temetés óta buskomorságba esett. Tegnapelőtt kiment a temetőbe és ott neje sirján szíven lőtte magát. Egyik kezében a revolvért, a másik kezében egy szelet papírost szorongatott, melyen e szavak voltak írva:

— En vagyok az Alvinczy.

— **A huszárkapitány ur.** A hadgyakorlatok alatt történt, hogy a 10-ik számú Frigyes porosz király nevű viselő tolnai huszárezred Riedl nevű kapitánya éjjeli két órakerkezett be Hugaig községbe a egyenest a vendéglőnek tartott. A vendéglő egyetlen üres szobáját a mokoldi és sási állatorvosok foglalták el, kik már javában aludtak, mikor a kapitány megérkezett. Riedl nem a legbarátságosabb módon költötte fel a hivatalos minőségben uniformisban utazó főorvosokat, kik eleinte arra hivatkoztak, hogy korcsmában és saját pénzükért joguk van aludni, de végre mégis engedtek, mert a kapitány ur azzal fenyegetődzött, hogy ha azonnal nem takarodnak, lábaiknál fogva huzatja ki őket huszáraival. Felöltöztek tehát, s mivel a huszárok minden nyugvóhelyet elleptek, egy lóczán ülve töltötték az éj hátralevő részét. A kapitány urnak a huszárait is megemlegetik a hugaigiak, mert a nagyobbára Balassa-Gyarmaton levő lakosok bezárt házaikat a huszárok feltörték, hogy fedél alá jussanak. Az állatorvosok Riedl kapitány bánásmódjáról terjedelmes jelentést terjesztettek fel a miniszteriumhoz.

— **Teljes napfogyatkozás.** Holnap reggel a földgolyó déli felének lakosai teljes napfogyatkozást fognak látni. A hold főárnyéka a Kongo-állam földterületének felszínét, a keleti hosszúság 7 fokát és 27 percét (Budapest) s az északi szélesség 1 fokát 51 percét éri el. Ezekén a helyeken naptelkelte van, Budapesten például 5 óra 19 perczkor. Ezután az árnyék kelet felé, az egyenlítőn és Seychellszigeten át az indiai óceán felé távozik, a mikor a keleti hosszúság 66 foka és 58 perce alatt (Budapesttől) és a déli szélesség 34 foka 12 perce alatt a fogyatkozás centralitása delelőben, azaz épen akkor, mikor a nap a meridiánon áthalad, következik be; Budapesten az óra e perczben 7 óra 21 perczet mutat. Mielőtt ez a centralitás beáll, az indiai óceán két pontján ritka természeti tűnemény lesz látható, tudniillik a hold egy perczig s 55 másodperczig teljesen eltakarja a napot. A két említett hely a keleti hosszúság 66 foka és 37 perce s a déli szélesség 22 foka 49 perce, a másik a keleti hosszúság 61 foka és 38 perce, s a déli szélesség 28 foka és 36 perce alatt van. 8 óra 29 perczkor a hold főárnyéka Új-Zeelandnál elhagyja a földet. A főárnyék említett útjától északkeletre és délnyugatra a mellékárnyék érinti a földet, úgy, hogy Arabiában, India déli részében, Ceylonban, Ausztrália déli s Afrika délkeleti részeiben, valamint a déli sarkon részleges napfogyatkozást láthatni. A természeti tűnemény budapesti idő szerint, reggel 4 óra 16 percztől 9 óra 32 perczig tart.

— **Csodálatos eset.** Most, mikor a thuzséri szenzációs történet folytán napirendre kerültek az érthetlen, megfejthetetlen, de valóságosan végbement csodálatos dolgok, eimondjuk azt az esetet, a mely Kassa mellett egy kisebb helység táviró hivatalában adta elő magát s a melynek a kassai posta- és távirdaigazgatóság két előkelő tagja volt a tanuja. Ez a két ur a táviró hivatalban diskurált, miközben erős villámlás és dörgés támadt. A vihar folytán azonnal kikapcsolták a gépet, a mint az szokás. Így tehát a villámlás és dörgés tartama alatt teljes lehetetlenség volt oda sürgönyözni. Es mégis, egyszerre csak elkezdett kopogni a gép. A két meglepett távirász ijedten ugrott oda, abban a hitben, hogy a kikapcsolás nem jól történt. — Akármint vizsgálódtak is azonban, csak arról győződtek meg, hogy rendben van minden. — Hogy oda nem lehet sürgönyözni, senkinek és sehonnán. Am

azért még is megvoltak hatva a különös esemény által és lélekzetet visszafojtva várakoztak. Pár percz múlva a távirógép megint kopogni kezdett. Rendesen, minden eltérés nélkül, szabályosan. Újból megvizagálták a gépet és újból konstatálták, hogy valami csodálatosan különös dolognak kellett történni. Ezután a papirszeletet nézték meg, hogy vajjon a kopogás hagyott-e azon valami nyomot s hogy az a rejtélyes táviratozó mit akart mondani nekik? Es a mint a papirszeletet megnézték, arról ezt az egyetlenegyet azót olvasták le: Isten.

Pályázatok. Aljegyzői állásra a szabadkai törvényszéknél 2 hét alatt; hadtengerész-szolgái állásra a pólai tengerészeti hadszertárnál november 15-ig; adótisztai állásra a mezőkövesdi kir. adóhivatalnál 2 hét alatt; hivataliszolgái állásra a szobránczi törvényszéknél 4 hét alatt, adótisztai állásra a miskolci pénzügyigazgatóság területén két hét alatt.

—x— Múltán a lembergi kiállítás zárata folyó évi október hó 16-ára elhalasztott, a kiállítás igazgatósága a cs. és kir. pénzügyminiszterium engedelmével elhatározta, hogy a lembergi kiállítási sorajjegyek húzása ugyanahhoz a kiállítási zár napján, azaz folyó évi október hó 16-án este 8 órakor lesz megtartandó.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Az „Aradi Tornaegyesület” választmánya f. hó 29-én d. u. 6 órakor a szokott helyen ülést tart, melyre a választmány t. cz. tagjai ezennel meghívattak. Kelt Aradon, 1894. szept. 28-án. Az elnökség.

(*) Az Ipartestület közgyűlése. Ipartestületünk f. hó 30-ikán vasárnap délelőtt 10 órakor a szülő ügyének rendezése érdekében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a testület összes tagjai azzal hívatnak meg, hogy amennyiben 200 tag a gyűlésen jelen nem lesz, a következő 8 napon belül újabb közgyűlés fog egybehívatni. Tisztelettel: Az elnökség.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

* Megnyílik a szezon. Öt hónapi csend és nyugalom után ma költözik be újra az élet a nézőtérre. A mai est a régi ismerősök: a színészek és a közönség találkozója, s bizonyos oly őszinte lesz az öröm a viszontlátás felett, mint amily nagy volt Thália népének hazavágyódása. Mert hiába, bármit mondjanak, színészeknek, művészeknek Mekkája Arad, s ha máshol nem is, itt mindig tisztességes megélhetést biztosít a tövises pálya, melyre pazar kezekkel hinti a rózsákat is a mi áldott közönségünk. Revizorki Etel rekedtsége folytán a megnyitó előadás nem mint tervezve volt Zsidónó opera, hanem a „Három testőr” vigjáték lesz. A Zsidónó előadása hétfőre marad. A Három testőrben résztvesznek Delli Emma, Rónaszékiné, Hunyadiné, Fenyvessi, Tompa, Gál Gyula, Balassa, Rónaszéki, Foriss Pista és Szendrei. Vasárnap két előadás tartatik, délután fél órákkal bérlet-szünetben Romó és Julia, a czimszerepekben Kaczér Nina és Tompa Kálmánnal. Vasárnap este színrekerül a Piroshugyelária. R. Réthy Laura ez alkalommal lép fel először.

* Képes Családi Lapok. Művelt embernek a mai korban erkölcsi kötelessége, hogy ne csak testi, de szellemi ápolásáról gondoskodik. A virágot hervasztó és lombokat hullató és betöszöszöltött és ilyenkor áldás kisimny és nagynak, ifjunak és öregnek, ha valami szó-rekondató és kedvverítő olvasmányokkal rendelkezik. A „Képes Családi Lapok” ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap, őszintén mondhatjuk kitűnő médium a szellem ébrentartására. Mindenki, talán a lapban korához és neméhez illő olvasni valót. A jelen szám tartalma élénk bizonyítéka a fent mondottaknak. — E számba írtak: Tolnai Lajos, Dura Máté, Rudnyánszky Gyula, Kuthy Zoltán, Mártonffy Imre, Kósa Ede, Herceg Ferencz, Pápanek István, Monostori Károly és Miskolcsi Henrik. A képek csinosak és aktuálisak.

A lap előfizetési ára egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr. Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal Budapest V. Vadász-utca 14. szám saját házában.

* A „Külföld”-ről. A közeledő hosszú téli estékre minden jobbmodu család gondoskodik könyvekről vagy folyóiratokról, melyekkel a tél unalmát elűzze. Mindakettőt egyesíti az, a ki a Gerő Attila és Cserhalmi H. Irén országosan ismert írók szerkesztésében megjelenő „Külföld” című szépirodalmi lapra előfizet, mert itt nem kap ephemer, csak aktualis értékű cikkeket, nem ismeretlen nevé írók tollából eredő ponyvaregényeket, hanem a legelőkelőbb külföldi regény és novellairók és költők nagy áldozatok árán megszerzett műveit. Spielhagen, Ouida, Zola, Daudet, Obnet, Gyp, Serao Matild, Salvatore Farina, Cesare Lombroso, Ossip Schubin, Eschtruth, Suttner, Vrehleky, Couperus, Holger, Brachmann, Gerhart Hauptmann, Juan de Valera stb. legujabb és legjobb regényeit, novelláit és verseit sikerült magunkhoz váltani, úgy hogy lapunk minden évfolyama fölér egy klasszikus könyvtárat, melyben a modern irodalom legremekőbb regényei, több mint száz örökbecsű novella és 150 verses műremeke a világirodalomnak találhatók. Azonkívül egész képcsarnokot nyújt egy egy évfolyam, mert arcképekben hoz 52 külföldi nagy író, tudós, művészt, diplomatát stb. Lapunk a részrehatatlan színi és könyvkritika organuma, mely minden érdekes irodalmi műről a legelőkelőbb magyar kritikuskok tollából kimerítő jóindulat, oktató bírálatokat hoz. Kereskedőket érdeklő kereskedelmi, ipar és közgazdasági cikkei a legégetőbb kérdéseket tárgyalják e téren. Hosszabb, felette érdekes ciklusban fog a nőkérdéssel foglalkozni és szíves és részletes felvilágosítással és tanácsokkal szolgál minden női előfizetőnek, a ki tudását vagy ügyességét részint kenyérkereset céljából óhajtja kiművelni vagy értékesíteni vagy a ki csupán kedvtelésből kívánja magát kiképezni. Előfizetési ára negyedévre 2 frt 60 kr. Mutatványszámokat küld ingyen a kiadóhivatal Nádor-utca 15.

* A Divat Szalon, ez elsőrangú, díszes és tartalmas női divatlap, mely immár a legszölesebb körben ismeretes és kedvelt, f. é. október hó elején kezdi meg VIII. évfolyamát. Az új évfolyam első száma egyike a legsikerültebbeknek. A pompás divatképeken, kitűnő divattudósításokon kívül — melyek tudvalevőleg F a n g h n é Gyujtó Izabella urnó szakzszerű vezetése alatt a legperfektesebb utmutatói a női toilette és kézimunka kérdéseinek — egy olyan szépirodalmi mellékletet ad, mely bármely különálló hetilapot pótolni képes. Elég szerkesztőjének S z a b ó n é Nógál Jankának nevét említenünk s mindeki megnyugszik abban, hogy e lap közleményei gondolat, izlésel vannak összeválogatva és elsőrangú írók tollából kerültek ki. Rendkívül érdekesnek ígérkezik az új regény is, mely ez első számban veszi kezdetét. Hét év óta küzd a Divat Szalon, hogy az idegen nyelvű divatlapokat kiszorítsa. A külföldi lapok kedveltek voltak, mert olcsók. Tehát a Divat Szalonnak arra kellett törekednie e hazafias küzdelemben, hogy amazoknál jobbat és olcsóbbat adjon s így, e szembenülő haszon leple alatt, lopja be az elegáns nők szalonjába a magyar irodalmat. E végből lett a derék, szép lap, dacára annak, hogy a legdiszesebb, legtartalmasabb, a legolcsóbb, ugy a hazai, mint a külföldi vállalatok között. A közönség hamar felkarolta e becses vállalatot, a Divat Szalon valóságos diadal-utat tett mindenütt, hol szépért, jóért lelkesülő nőkre akadt. Ma már alig van művelt ház, hol ne ismernék, ne szeretnék. A közönség nagymérvű pártolásának eredménye immár, hogy e kedvelt divatlap kedvezményekkel hálálja meg közönségének szeretetét. A nyolczadik évét járó Divat Szalon, díszes közönségéhez méltóan megizmosodva, meggazdagodva lép hívei elé. Új évfolyamában ugyanis, mint az előzetes jelentésből olvassuk, havonként igen érdekes és értékes meglepetésekkel szolgál olvasóinak. Ilyen egy kitűnő „Új gyermek-divat” című gyermek-divatlap, színes divatképekkel és értékes ifjusági olvasmányokkal, nem különben egy pompás színnyomatú műlap. Ugy a gyermekdivattal és a gyermek testi, szellemi nevelésével foglalkozó újság, valamint a színes műlap ingyen mellékletét képezi e kitűnő, pártalanul díszes és tartalmas divatlapnak, melyet őszinte jóakarattal ajánlunk olvasóink figyelmébe. Mutatványszámokat mindenkinek ingyen küld a kiadóhivatal Budapestben, Gizella-tér (Haas-palota), a hová az előfizetési megrendelések is intézendők. Előfizetési ára egy negyedévre 1 frt 50 kr, fél évre 3 frt, egész évre 6 frt.

TÁVIRATOK.

A delegáció külügyi albizottságának ülése. Budapest, szeptember 28. (Saj. tud. táv.) A delegációk mai külügyi albizottsági ülésében felolvasták az előadói jelentést. Hosszabb vita csak a román kérdésnél fejlődött ki, de tényleges módosítás nélkül. A jelentés többi közt sajnálkozásának ad kifejezést Stambuloff távozása felett, bár egyuttal azon reményt is nyilvánítja, hogy azért elvi változás a bolgár politikában nem történt. Napirend előtt felszólal Kálnoky a multkor Berzeviczy és Apponyi által bemutatott román földrajzi könyvekre vonatkozólag, melyekben Erdély Románia tartományaként szerepel. Kálnoky Bukarestbe küldvén e könyveket, azt válaszolták, hogy 1867 óta kijavították e könyveket. A térképekre még nem bizonyult be, hogy használatnak iskolában. Kálnoky azzal végzi, hogy a szabálytalanságok a román kormány ígérete alapján orvosoltatni fognak.

A főrendiház új elnöke.

Budapest, szeptember 28. (Saj. tud. táv.) Szilágy Józsefnek főrendiházi elnökké kinevezését valószínűleg a főrendek holnap-i ülésén fogják publikálni.

Gyilkos „bankár.”

Sátoralja-Ujhely, szept. 28. (Saj. tud. táv.) Kupa, zemplénmegyei község korcsmájában kártyáztak a legények, még pedig 21-est. Meszes Jani adta a bankot, s olyan nagyon nyert, hogy a dolog feltűnő kezdett lenni. — A vesztek közül Téglá József megfigyelte a bankárt, s egy izben rajta kapta, amint a királyhoz és tizeshez nem felülről, hanem a csomó közepéből vájta ki a megkivánt hetest. Erre a játszók neki estek, a nyert pénzt elvették tőle, őt magát keményen megverték, aztán a korcsmából kidobták. A csúful járt bankár bosszút esküdött, s megleste árulóját: Téglát, mikor haza ment, rárohant, s kését markolatig döfte Téglá mellébe. Téglá holtan rogyott össze. A gyilkos elmenekült az erdőbe, s a csendőrök mindeddig nem tudták elfogni.

A „Vaterland” Vaszaryról.

Bécs, szeptember 28. (Saj. tud. táv.) A „Vaterland” felhatalmaztatott annak kijelentésére, hogy Vaszary hercegprímás a tegnapi püspöki konferencián a pápai instrukciónak csak egyes részeit közölte, mert az egész irat közzététele neki határozottan megtiltatott.

A beteg császár.

Berlin, szeptember 28. (Saj. tud. táv.) A császár állapota nagyon komoly. Giloviczban szélhűdés érte. Spalba állomásról úgy kellett bevinni. A császár gyengébb ideg-bajba esett. Az udvari orvosok véleménye szerint czukor-betegségben szenved, mit Sacharjin tagad. Az egész helyzet olyan, hogy nagyon sietteti a nagyherceg esküvőjének megtartását.

Zavargások Romániában.

Bukarest, szeptember 28. (Saj. tud. táv.) Tegnap a Konstanzból hazatért kongressista diákoknak tüntetést rendeztek. A diákok beszélni akartak, de a kormány eleve elhatározta, hogy nem enged meg semmiféle tüntetést. A tömeg a rendőrséget megakadályozta a rend fentartásában. A tömeget agent provokátorok iz-

gatták a rendőrség ellen. A rendőrök elfogtak több erdélyi diákokat. A tüntetők rá akartak rohanni a rendőrökre, de a csendőrök megakadályozták. Végre mégis verekedésre került a dolog. Egy rendőr és több tüntető súlyosan megsebesült. A liberális-clubba tolongó tüntetők közül többeket letartóztattak. Ma nyugalom van.

A japán-kínai háború.

Pétervár, szept. 28. (Saj. tud. táv.) A „Novoje Wremja” londoni levelezője állítólag megbízható oldalról arról értesül, hogy a japán-kínai háború kitört, még mielőtt az európai kormányok annak megátalásának eszközeiről tanácskozhattak. A nagyhatalmak csak későbbben állapodtak meg abban, hogy állásfoglalásukat a háború lefolyása alatt Oroszország és Anglia véleményétől teszik függővé és hozzá fognak járulni mindahhoz, a mit Oroszország és Anglia javasolni fognak. E hozzájárulás Franciaország, Németország, Ausztria-Magyarország és Olaszország részéről is megtörtént. Ebben az értelemben fogható fel az olasz kormány azon kijelentése is, hogy Olaszország a koreai kérdésben Angliával egyetemben fog eljárni. A „Novoje Wremja” ugyanebből a forrásból arról is értesül, hogy a diplomácia körében nem történt eszmecsere az iránt, vajjon szabad-e Japánnak Pekinget megtámadni? Igaz csak annyi, hogy a francia kabinet úgy az angol, mint az orosz kormánynak azt hozta javaslatba, hogy a harczfelek hagyják el Korea közepét és hogy Korea déli része Japánnak, északi része pedig Chinának engedtesse át. A lap kijelenti, hogy ez értesüléseinek helyességeért teljesen elvállalja a felelősséget.

Sangha, szeptember 28. (Saj. tud. táv.) A kínai tisztek egymásra tolják a felelősséget a yahni vereségért. Egy kapitányt gyávaság miatt kivégeztek. Valószínűleg még több tisztet is kivégeznek. Ting tengernagy kijelentette, hogy ezen ütközetben négy hajó elrejtőzött.

Anarkista-merénylet.

New-York, szept. 28. (Saj. tud. táv.) Panából jelentik: Joseban csapatszeme alkalmából Araya anarkista ötször rálőtt Iglesias Rafaelre, Costarica köztársaság elnökére, ki sértetlen maradt. Arayat 24 czinkostársával együtt letartóztatták.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog közg. jelentése. —

Budapest, szeptember 28.

Gabonaüzlet: Buzát ma mérsékeltén kínáltak a vételkedv gyenge volt, s az irányzat lanyha lett. Elkelt 15,000 mm. változatlan áron: Eladások:

	mmásza	kg	frt
Tiszavidéki	900	81. ⁵	6.47 ^{1/2}
"	600	81.	6.40
"	300	80. ⁵	6.45
"	100	80.	6.40
"	200	80.	6.37 ^{1/2}
Fehérmegyei	200	79.	6.35
"	2600	79.	6.37 ^{1/2}
Tolnai	1500	80.	6.37 ^{1/2}
Oláh	2000	76. ⁵	5.45
Szerbiai	2500	79. ⁵	5.25
Zab	200		5.90
"	200		5.60
"	800		5.50

Határidőüzlet: Amerika csaknem változatlan jegyzéseire nálunk is változatlanul indult buza, s később az élénkebb üzletmenetre 2-3 krral élénkebb lett. Tengeriben már tegnap délután nagyobb vásárlási kedv mutatkozott, mely ma még fokozódott s egy pár krral szilárdabban zárult. Zab és rozs változatlan.

Zárul 11 órakor:

Buza szeptember-október 1894	6.23-6.24
Buza március-április 1894	6.67-6.69
Tengeri május-június 1894	5.73-5.75
Tengeri őszre	6.10-6.15
Zab március-április 1894	5.99-6.01
Zab őszre	5.65-5.68
Káposztarepoze	9.85-9.95

Külföld: New-York: buzára $\frac{1}{8}$ szilárd, tengerire $\frac{1}{2}$ - $\frac{3}{4}$ lanyhább, Chicago: buzára változatlan, tengerire $\frac{1}{2}$ - $\frac{3}{4}$, lanyhább, Páris csendes, London gyengébb, Liverpool változatlan.

Ertéktőzsde: Ma valamivel gyengébb hangulat uralkodott, s így az árfolyamok is lanyhultak. A helyi papírok közül leglanyhább a jelzálog hitelbank részvény (275 $\frac{1}{2}$)

Zárul 11 órakor:

Osztrák hitelrészvény	371.20
Magyar hitelrészvény	467.75
Osztrák államvasut	261.75
Rima-Murányi	366.—
Déli vasut	110.75

— Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi szept. hó 27-én. Hízott sertés árak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kg-ron felüli súlyban) 40.5-41. krig. Öreg közép (páronként 300-400 kilogramm súlyban) 40.5-41. krig. Fialat nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) 42.5-43. krig. Fialat közép (pkint 251-320 kg-ron súlyban) 43.-44. krig. Fialat könnyű (pkint 250 kg-ron terjedő súlyban) 46.-48. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kg-ron felüli súlyban) 40.5-41.5 krig. — Közép (pkint 220-280 kg-ron súlyban) 42.-42.5 krig. — Könnyű (pkint 220 kg-ron terjedő súlyban) 46.-48. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kg-ron felüli súlyban) 42.-43. krig. Közép (páronként 220-260 kg-ron súlyban) 42.-43. krig. — Könnyű (páronként 220 kg-ron terjedő súlyban) 41.5-42.5 krig. Sertésleltetés szám 1894. szept. hó 25-én volt készlet 185,828 darab. 1894. szeptemb. hó 26-án felhajtott: 3168 drb. 1894. szeptemb. 25-én elszállított 4280 drb. 1894. szept. 27-én maradt készletben 184,706 drb. — A hízott sertésüzletirányzata: Változatlan.

Szeszüzlet.

— Szeptember 28. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 58.—, klesnyben 58.50 hordó nélkül per 100 liter $\frac{1}{2}$ belőrtve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 28. d. u. 6 óra.

F	a	j	Irányt	100 kg. ár	
				frttól	frtíg
Buza	bánási	uj		6.20	6.45
Buza	tiszavidéki			6.25	6.50
Buza	pestvidéki			6.20	6.45
Buza	fehérmegyei			6.20	6.45
Buza	bácskai			6.30	6.55
Rozs	uj, I-ös	rendű		5.05	5.10
Rozs	uj, II-ös	rendű		5.—	5.05
Arpa	takarmány			5.70	6.10
Arpa	égetni való			6.35	7.10
Arpa	sörfőzdei			7.90	8.40
Zab				5.60	6.05
Tengeri	bánási				
Tengeri	másncmű			6.10	6.20
Káposzta-repoze	bánási			9.50	9.60
Köles				5.75	6.25
Buza	szept.-okt.			6.28	6.25
Buza	márcz.-ápr.			6.89	6.71
Buza	máj.-jun.				
Rozs	szept.-okt			5.24	5.28
Tengeri	jul.-aug.				
Tengeri	aug.-szept.				
Tengeri	októberre			6.15	6.20
Zab	márcz.-ápr.			5.99	6.01
Zab	szept.-okt.			5.66	5.68
Káposzta-repoze	aug.-szept. 1894.			9.85	9.90

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. szeptember 28.

Magyar aranyjárdék 4 $\frac{1}{2}$ %	121.90
Magyar koronajárdék 4 $\frac{1}{2}$ %	96.90
Magyar arany 4 $\frac{1}{2}$ %	126.50
Magyar ezüst 4 $\frac{1}{2}$ %	101.75
Magyar keleti vasut 1876.	124.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	96.—
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.—
Magyar nyereséj-sorsjegy kölesön	152.25
Tiszaszabályozási és szegedi kölesön	143.50
Osztrák papírjárdék	98.50

Osztrák járadék ezüst	98.50
Osztrák járadék arany	124.50
Korona járadék	97.75
1860-ki államsorsjegyek	147.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1040.—
Magyar hitelbank részvény	467.75
Osztrák hitelintézet részvény	371.40
Osztrák-magyar államvasut	365.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.86
Német birodalmi márka	60.95
London	124.—
Páris	49.30

VIZJELZÉS.

1894. évi szeptember hó 28-án reggel 7 órakor észlelt vizállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vizmérőszén.

Észlelési állomás	Hőmérséklet °C	Időjárás	Vizállás	
			estimétr.	ostimétr.
Branyicska	+ 12°	borult	— 46	—
Arad	+ 13°	felhős	— 144	—
Makó	+ 16°	felhős	— 54	—
Szeged	+ 16°	felhős	— 109	—
Gyoma				

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
Arad, 1894. szeptember 28.

A m. kir. felyammérési hivatal.

Aradvárosi

Évadbérlet
1. szám.

színház.

Havibérlet
1. szám.

Szombaton, 1894. szeptember 29-én

A három testőr.

Bohózat 3 felvonásban. Irta: Herceg Ferencz.

SZEMÉLYEK:

Pollacsek, borkereskedő	— — — —	Rónasszéki G.
Róza, neje	— — — —	Rónasszékiné.
Liza, unokahuga	— — — —	Delli E.
Rátky, lapszerkesztő	— — — —	Feyyessai E.
Flóris báró, képviselő	— — — —	Tompa K.
Hortovay	— — — —	Szendrei M.
Konioszky	— — — —	Foriss P.
Latorka, Pollacsek üzletében	— — — —	Balassa J.
Bálint, Pollacsek üzletében	— — — —	Bihari A.
Csernay, hirdető	— — — —	Gál Gy.
Rigó, hirdető	— — — —	Sólyom L.
Kovács	— — — —	Csatár Gy.
Szobaleány	— — — —	Hunyadiné.

HELYÁRAK:

Nagypáholy, földszinten vagy első emeleten	6 frt — kr
Páholy, földszinten vagy első emeleten	4 frt 50 kr
Páholy, második emeleten	3 frt — kr
Támlásszék, (földszinten) a 0. és első három sorban	1 frt 20 kr
Támlásszék, (földszinten) 4, 5, 6. és 7. sorban	1 frt — kr
Támlásszék, (földszinten) 8, 9, 10, 11. és 12-ik sorban	— frt 80 kr
Második emeleten 1. sorban	— frt 80 kr
Második emeleten 2. és 3. sorban	— frt 60 kr
Második emeleten 4. és 5. sorban	— frt 50 kr
Harmadik emeleten első sor közepén	— frt 50 kr
Harmadik emeleten, közepén a többi sor oldalán minden sorban	— frt 40 kr
Karzatülés, közepén	— frt 30 kr
Karzatülés, oldalán	— frt 20 kr
Egy szinlap a pénztárnál	— frt 10 kr

Kezdeté 7 órakor.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

Hatóságok

szives figyelmébe ajánljuk a tek. alispáni hivatal 18756/1894. számú körrendeletével megküldött 78571. VI. a. sz. nmélt. belügymin. szteri rendeletnek megfelelő vegytiszta

carbolsav
raktárunkat a legjutányosabb áruk mellett.

VOJTEK és WEISZ

gyógyáru-üzlete Aradon.

* Az ezen rovast alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Hirdetmény.

A m. kir. 3. honvéd huszárezred parancsnokságának megkeresése nyomán, ezennel közhírré tétetik, hogy az ezred pótló avató-bizottsága részéről folyó évi november hó 2. és 3-án délelőtt 8 órakor a vásártéren katonai lóvásár fog tartatni.

Az erre vonatkozó részletes hirdetmény a városházán megtekinthető.

Arad, 1894. szeptember 1-én.

A városi tanács.

Magy. kir. államvasutak.

45365. sz.

Arverezési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint az üzletszabályzat 70. §-a értelmében elárúsítandó kiváltatlan szállítmányok nyilvános árverezése Bpest Dunapart állomásunkon folyó évi szeptember hó 27-én délelőtt 9 órától kezdve tartatik meg, mely árverésre a t. cz. közönség ezennel meghívatik.

Budapest 1894. szeptember 6-án.

Az üzletvezetőség.

Hirdetés.

A folyó évben kiigazított és az 1895-ik évben érvényesül birandó országgyűlési képviselő választók névjegyzéke ellen beadott felszólalásokra hozott határozatok f. évi szeptember hó 20-tól 30-ig a polgármesteri hivatalban közszemlére kitétetnek, hol azok a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A kitétt határozatok ellen, a kir. Curiahoz címzendő felebbezések a határozatok kitételét követő tiz (10) nap alatt a polgármester urhoz, mint a központi választmány elnökéhez nyújtan-dók be.

Arad, 1894. évi szeptember hó 4-én.

Arad sz. kir. város központi választmánya.

16440/1894. sz.

3-3

Pályázati hirdetmény.

Aradon a szabadság-téren az aradi 13 vértanu emlékére emelt szobor körül kovácsolt vasból készített kerítés tervének és költségvetésének elkészítésére ezennel pályázat nyit-tatik.

A feltételek a következők:

1. A vaskerítésnek célja, hogy a szoborhoz gyermekek és állatok, valamint avatatlan egyének könnyen hozzá ne férjenek; minél fogva a kerítésnek a csinos kivitel mellett megfelelő erősségűnek kell lennie, s így oly disztimények, a melyek könnyen törhetők, mellőzendők.

A kerítés magassága 80 cztm. a melynek zápjai s disztio czirádai lehetőleg ritkán úgy illesztendők össze, hogy azok által a szobor talapzata el ne takarassék.

A kerítés 25 cztm. magas s 25 cztm. széles szürke sléziai csiszolt márványból készü-lendő talpköre helyeztetik, a mely talpköböl 5 cztm. a burkolat alá fogván esni, a kerítés a talpkövel együtt egy méter magas leendő.

2. A benyújtandó tervek következők: alaprajz 1:100 léptékben, oldal nézet a leg-hosszabb oldal felől nézve 1:50-hez és egy teljes keret részletrajz 1:10 léptékben; a ter-vek mindegyike pontosan és lehető részlete-sen cottirozandó.

3. A tervekhez pontos és részletes költségvetés készítettendő; a kerítésnek egységes ára s súlya folyó meterenkint kitüntetendő.

4. A három legjobbnak talált terv közül az 1-ső 150 frt, a 2-ik 100 frt, a 3-ik 50 frttal díjaztatik.

5. A pálya bíróság utólag fog megalakit-tatni.

6. A tervek és költségvetés folyó évi ok-tóber hó 15-ig Arad sz. kir. város polgár-mesteréhez jeligés levél kíséretében benyuj-tandók a hol a szobor és a bekerített terület helyszínrajza is megkaptható.

7. A díjazott tervek Arad sz. kir. város tulajdonává válnak, a melyek közül kivitelre tetszés szerint választhat.

A szobor bizottság 1894. évi augusztus hó 6-án tartott üléséből.

Salacz Gyula

polgármester, bizottsági elnök.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszte-rium a f. évi 78486. sz. a. kelt körrendeleté-vel a kolera járvány megállításának érdekében a Máramaros vármegyéből esetleg érkező uta-soknak orvosi megfigyelés alá vételét rendel-vén el, felhívom a helybeli összes nyilvános helyek, vendéglők tulajdonosait, nemkülönben a magánosokat, hogy a hozzájuk megszállt máramaros megyei utasokat a kapitányi hiva-talnál bármely időben, a következmények terhe alatt bejelentésék.

Arad, 1894. szeptember hó 23-án.

Sarlot Domokos

főkapitány.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönségének 1895-ik évre vonatkozó költségelirányzata ugy a vá-rosi tiszti nyugdíjalapnak 1895. évi költség-elirányzata, a tanácsnak és a hármas bizott-ságnak üléseiről felvett jegyzőkönyvek, vala-mint a bevétel és kiadás teteleit felvilágosító mellékletek f. évi szeptember hó 20-ik napjától f. évi október hó 4-ik napjáig bezárólag a vá-rosháza tanácstermében közszemlére kitétetnek.

Szabadságában áll azokat az adózó polgá-roknak megtekinteni s azokra észrevételeiket írásban a f. évi október hó 10-én tartandó ren-des közgyűlés előtt 5 nappal a tanácshoz be-terjeszteni.

Arad, 1894. szeptember 19-én.

A városi tanács.

12727/894. k. h.

13-3

Hirdetmény.

Az iparhatósági megbizottak újból meg-választása céljából az ipartörvény 172. §-a értelmében kiadott 52211/885. számú földmü-velés, ipar és kereskedelemügyi m. kir. mi-nisteri rendelet alapján Arad sz. kir. város területén levő összes önálló kereskedők és iparosok névlajstroma összeállítván, az je-lenleg a rendőrkapitányi hivatal iparügyi osztályánál közszemlére ki van téve, miről is az érdekeltek azon észrevétel mellett értesit-tetnek, hogy az összeállítás ellen emelhető, felszólamlások f. évi november hó 15-éig ezen iparhatóságnál írásban adhatók be.

Kelt Aradon 1894. szeptember hó 15-én, a város rendőrkapitánysága mint I-ső foku iparhatóság.

Sarlot Domokos

főkapitány.

1969/1894. pm.

3-3.

Pályázati hirdetmény.

Az Arad sz. kir. város kezelése alatt álló Hertschka Mór ösztöndíj-alapítványból az aradi polgári iskola tanulóira nézve egy hely betöl-tendő lévén, arra ezennel pályázat nyitattik.

A pályázónak igazolni kell:

- hogy az aradvárosi polgári iskolában tanul,
- hogy a tantárgyaknak legalább feléből a legjobb, másik feléből pedig a legjobbat követő osztállyal bir,
- hogy aradvárosi vagy aradmegyei la-kos fia.

Ezen feltételek mellett elsőbbséggel birnak:

- a szegénységüket hatósági bizonyítvány-nal igazoló aradvárosi szülőtlen árvák,
- az aradvárosi szegény özvegyek fiai,
- az aradmegyei szegény szülőtlen árvák,
- ezen vármegyei szegény özvegyek fiai,
- az aradvárosi szegény tanulók.

Ha családi viszonyaira nézve az 1-5. pon-tok szerint minősített pályázó nem jelentkeznék, a többi pályázó közül a legkitűndőbb tanulónak fog az ösztöndíj vagyon és vallásra való tekin-tet nélkül adományoztatni.

Az ösztöndíj 10,000 frt tőke kamatainak egy hatodából áll, a mely 1894. évi szeptember hó 1-től kezdődőleg, mindenkor a tanév befe-jezte után fizettedik ki.

A pályázati kérvények Arad sz. kir. város polgármesterénél 1894. évi szeptember hó 31-ik napjáig nyújthatók be.

Arad, 1894. évi szeptember hó 10.

Salacz Gyula

kir. tanácsos, polgármester.

Hirdetmény.

A kolera járvány behurcolásának megaka-dályozása, valamint a járvány befogadása és terjesztésére alkalmas ártalmak eltávolítása ér-dekéből a nagyméltóságú m. kir. belügyminisz-ter urnak f. évi 78571. sz. a. kiadott körrende-lete alapján a következő övrendszabályok kö-vetetését és pontos betartását rendelem el:

1. Vendégfogadósok, korcsmárosok, magán és iparos szállók tulajdonosai, egyletek és inté-zetek, nemkülönben mindazon magánosok, kik idegen utasoknak, iparos segédeknek, munká-soknak vagy más idegeneknek szállást adnak, kötelesek a Gácsországból, Bukovinából, nem-különben a Máramaros vármegyéből érkező uta-sokat a beszállásuk után azonnal soron kívül, a napnak vagy éjnek bármely szakában a rendőr-kapitányi hivatalnál bejelenteni;

2. vendégfogadók, korcsmák és több lakót magokban foglaló házak tulajdonosai kötelesek a trágyát és szemetet az udvarokból minden-nap, a kisebb házak tulajdonosai pedig minden harmadnap kihordatni, az udvart és házelejét, folyókákat naponta felsepertetni, szemetes ver-met, emésztő gödröt, vízlevezető folyókákat na-ponta mesztójjal fertőtleníteni;

3. az utcára, vagy folyókába szennyes vi-zet önteni, elhullott állatot, vagy bármi állati és egyéb hulladékot kidobni a legszigorubb bünte-tés terhe alatt tilos;

4. minden háztulajdonos köteles árnyék-székét, ha az egy éve nem tisztított, sürgő-sen kitisztíttatni, udvarán egy kádba mesztejet tartani (1 rész nyers mész 5 rész vízbe meg-oltva) s ezen folyadékból az árnyékszékbe min-den ülhelyre 5-5 litert számítva, harmadna-ponként beönteni;

5. a lakosztályok tisztán tartandók, a szo-bák reggel és este jól szellőztetendők;

6. szűk udvari házak kapui kora reggeltől késő estig tárva tartandók;

7. a kutak tisztán tartandók, fedéllel ellá-tandók s azok közelében azok vízával mosni sem ruhát, sem edényt nem szabad. A kutak mellett netán levő gödrös helyek tiszta földdel feltöltendők, a pocsolyák felszárítandók, a szár-nyas állatok forosztói a kuttól eltávolítandók, nehogy a kut vize a szennyes víz leszivárgása által ivásra alkalmatlanná váljék. A rossz vizü kutak használata mellőzendő s csak a megjelölt jóvizü kutak vize élvezendő. Ugyiszintén kerü-lendő a Maros folyó vizének élvezetre való használata, elkerülhetlen esetben használva előbb felforralandó, aztán kihütendő, mert köztudomásu, hogy a folyó vizek éivezete terjeszti a ragály csiráit;

8. a mézarszékerek, hentesek, ugyiszintén a piacon áruló hentesek vágótőkéi, asztalai és a mérlegek, nemkülönben a vendéglősök, korcs-márosok, cukrászok és ételkifőzők asztalai, edényei a legtisztábban tartandók, megromlott húst, hamisított tejet vagy éretlen, romlott gyü-mölcset (a párolásra szánt félérett kivételével) üzleti helyiségekben vagy piacon elárúsítani, forgalomba hozni a legszigorubb büntetés terhe alatt tiltatik, élvezetre nem alkalmas tápszerék elkoboztatni és megsemmisíttetni fognak;

9. a ragályfogó áruk raktárai, mint csont és rongy gyűjtő telepek állandóan fertőtleníten-dők s tisztán tartásukra kiváló gond fordítandó;

10. a sertés hizlaló telepek, sertés ólak, is-tálló, szárnyas állatok ketrezei tisztán tartandók;

11. nem élő, de még friss halak árulása csak d. u. 4 óráig engedtetik meg. Az el nem árusított halak pedig a már kiadott meghagyás-ban foglalt módon megszáritandók;

12. bérkocsik, fuvarosok és a közuti lóvasut állóhelyei, ugy a városban, mint a vasuti állo-másnál naponta többször felseprendők, a trágya eltávolítandó és a külön kiadott utasításhoz képest mesztójjal fertőtlenítenendők;

13. a lakosság által a legelső alkalommal észrevett gyanus, hasmenéssel vagy hányással járó megbetegedés a rendőrkapitányi, illetve or-vosi hivatalnál azonnal bejelentendő.

Kik a jelen hirdetményben foglalt óvintéz-keéseket nem foganatosítják, kihágást követ-nek el és az 1876. évi XIV. t. cz. 7. §-ában előirt pénzbírsággal fognak büntettetni.

Az óvintézkedések foganatosításának ellen-örzésére az összes rendőri személyzet utasítatik.

Kelt Aradon, 1894. évi szeptember hó 24-én, a város r. kapitányi hivatala mint I-ső foku egészségügyi hatóság.

Sarlot Domokos

főkapitány.

Hirdetmény.

1000 résztvevőből egyenként 100 frt befizetendő összeggel

közös tőzsdei spekulációk keresztülvételére egy társaság állittatik össze.

Ily módon egy 100.000 frtnyi tőke hozatik össze,

melylyel a jelenlegi kedvező tőzsdei helyzetnél nagy eredményeket lehet elérni a nélkül, hogy mint a kis tőkénél, a tőzsdei áramlatok veszélyének ki lenne téve.

A betét jótálláson kívül még 5%-kal kamatozik.

Alulírott bankház által keresztülvitt operációkról a résztvevők, közvetlenül a kivétel után egyidejűleg fognak értesítettetni, az elért nyereség pedig havonta elszámoltatik és kifizetetik.

Belépési nyilatkozatok

Kanitz M. E. bankházához

Budapest, Kis-híd-u. 8. (alapított 1865-ben) intézendők, melyhez 10 frt melléklendő, mely után az eredeti okmány 90 frt utánvétellel küldetik el.

Kik ezen consortiumba, a részesedés csekély volta miatt, nem akarnak belépni, saját nagyobb spekulációjuk keresztülvételére fentnevezett bankháznál, külön számlát nyitathatnak maguknak, és azon előnyben részesülnek, hogy a consortium szakosított keresztülvitt operációjából, saját javukra fordítható tájékoztatást meríthetnek.

7/1894. pm.

3-3.

Hirdetmény.

Közírré teszem, hogy Arad sz. kir. város közönsége az élővíz-csatornába torkoló utczi csatornák mint viziművek engedélyezése s vizikönyvbe bevezetése iránt folyamodván, a kérvényt mellékletei s a kulturmérnöki hivatal, mint hatósági szakértő észrevételeivel együtt hivatalomban a folyó hó 15-től számított 30 napra közszemlére kiteszeni s annak tárgyalására határidőül 1894. évi október hó 22-ik napjának d. e. 10 óráját kitűzöm, a tárgyalás helyéül pedig a város székházának tanácsstermét kijelelem.

Egyidejűleg az érdekelteket felhívom, hogy a kérvény tekintetében netán teendő észrevételeiket akár a közszemlére való kitétel alatt írásban akár a tárgyalásnál szóval vagy írásban adják elő, minthogy ellen esetben a határozat további meghallgatásuk nélkül fog meghozatni.

Arad, 1894. évi szeptember hó 12.

Salacz Gyula

kir. tanácsos, polgármester.

A borossebesi járási főszolgabírótól.

3380/1894.

818. 3-3.

Hirdetmény.

Aradvármegye gyámpénztárának tulajdonát képező s a buttyini 482. számú tjkvben felvett beltelkes ház 3200 azaz háromezerkét-száz forint kikiáltási ár mellett a legtöbbet ígérőnek folyó évi október hó 9-én d. e. 11 órakor a helyszínén önkényes árverés útján eladatni fog.

Mely körülmény annak megérintésével hozatik köztudomásra, hogy az árverési feltételek a korossebesi szolgabírói hivatalnál betekintheők.

Borossebes, 1894. szeptember 22-én.

Paradeyser Lajos
főszolgabíró.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatalától.

12482/1894.

799. 3-3.

Körözés.

Arad sz. kir. város határában egy körülbelül 12 éves pejiszörű csillagos homlokú hátul balról N. bélyegű kancazó ló találtatott bitang-ságban.

A fent leírt ló tulajdonosa köröztetik azal, hogy a mennyiben az igazolt tulajdonos folyó évi október 1-ig a ló átvétele végett nem jelentkezik, az, mint gazdátlan nyilvános árverésen eladatni fog.

Aradon, 1894. évi szeptember 13.

Sarlot Domokos
főkapitány.

5187/1894.

3-3.

Hirdetés.

A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszteriumnak 39102/II. 894. sz. a. kelt rendelete nyomán az érdekeltek figyelmeztetése céljából ezennel közírré teszük, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter intézkedése folytán a hazai vasutak a folyó évi október hóban Bécsben tartandó nemzetközi ménszemlére teherárúért szállítandó ménék után az általános díj-szabási határozmányok (I. rész) 153. lapján a kiállítási állatokra nézve megállapított kedvezményt, az ugyanezen alkalomból gyorsárúként szállítandó ménék után pedig a kedvezményes teheráru díjtételeket 50% felemelve fogják alkalmazni.

A szóban lévő ménszállítmányokat illetőleg az osztrák területen fekvő vasuti vonalokon és ugyanazon kedvezmények nyereendnek alkalmazást.

A kedvezmények számszerű mértéke és alkalmazásának módzatai bármely vasuti állomáson megtekintheők.

Arad, 1894. évi július hó 28-án.

A városi tanács.

18729/1894.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszterium 51252/94. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közírré tétetik, hogy Horvát-Szlavonországban a ragadós száj- és körömfájás nagyobb mértékben lépett fel, — a hasított körmű állatoknak (szarvasmarha, juh, kecske és sertés) Horvát-Szlavonországból Magyarországra való behozatala, további intézkedésig tiltatik.

Arad, 1894. szeptember 15.

A városi tanács.

19194/194.

3-3.

Hirdetmény.

Ezennel közírré teszük, hogy a szűretnek városunk határában való megkezdésére határnapul folyó évi október 1-jét tűztük ki.

Arad sz. kir. város tanácsának 1894. évi szeptember hó 18-án tartott üléséből.

A városi tanács.

12386/1894.

3-3.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium 61369/84. II. sz. alatt kelt intézményvei jóváhagyott 12757/403 8-4. sz. szabályrendelet alapján azon ház- és telek-tulajdonosokat, kiknek házuk előtt a járda kövezet vagy asphalt burkolattal ellátva nincsen, felhívom, hogy telkeik előtt a gyalog járók folyó évi november 30-ig terjedő idő alatt 1 és fél méter, az ennél keskenyebb járdákat pedig egész szélességben és 15 cm. vastagságban homokréteggel akként láttassák el, hogy a vízfelfogó árok vagy folyóka felé 5 cm-ternyi eséssel birjon,

Köteles továbbá ház- és telek-tulajdonos a gyalog járók mellett elvonuló vízvezető árkot telke és háza utozal-vonalának hosszában a városi mérnöki hivatal által előírt utasítás és mérték szerint kiásatni és azt tisztán tartani, nemkülönben köteles ezen vízvezető árkokon keresztül a kocsi bejartatnál hidat építtetni s ezt folyton jó karban tartatni.

Kik ezen rendelkezésnek eleget nem tesznek, 2 frttól 25 frtig terjedhető pénzbírsággal büntettetnek és ezen büntetésen felül az elmulasztott munka az illető költségére hivatalból fog eszközöltetni.

Tekintve, hogy a Maros vizállása ez idő szerint igen kicsiny, ajánlom, hogy a homokszükségletet az erre utaltak a nagyobb vizállás beállta előtt szerezzék el, mert azon szokásos védekezés, hogy a homokolás a magas vizállás miatt nem eszközölhető, figyelembe vétetni nem fog.

Aradon, 1894. évi szeptember hó 12-én.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Húzás feltétlenül **Lembergi Sorsjegyek** a 1 frt.
Október 16-án **Kiállítási**

Főnyeremény **60.000** forint.

Kaphatók: **ARADON** az „Aradi ipar- és népbank“-nál és
Wallfisch Armin pénzváltó-üzletében.

781 17-17.